

Nataša Kos

(ZA)BRISANI

4. 7.–3. 8. 2024

artKIT

»Na drugi strani, onkraj zaslona, čaka življenje«

V kolikšni meri nas posrkajo različne realnosti vsebin televizijskih programov, kot uporabe pametnih telefonov? V kolikšni meri nam smetijo um in bit? V kolikšni meri se ne zavedamo vpliva podob, ki jim svobodno dopuščamo vstop v naš svet? Kdo, kaj in zakaj izbira te vsebine in programe? Kaj nam prinašata televizijski in telefonski zaslon?

Absolutno obstaja visoko kvaliteten nabor vrhunskih in dobrih filmov, dokumentarnih oddaj, serij, prispevkov itd. A bodimo realni, ta nabor je treba iskati precej dovetno in predano.

Filtrirana čistost je nujna potreba in dober nadzor in budni fokus nad tem, kaj in čemu dovolimo vstopiti v naš svet. Tako kot ne poslušamo vse glasbe in ne beremo vseh knjig, bi morali še toliko bolj biti pozorni na to, kaj spuščamo in dopuščamo v naš prostor, kaj dovoljujemo, da se dotakne naših misli ali vpliva na njih, ter kaj v ozadju našega bivanja biva z nami v naših domovih in prihaja po zaslonih.

Pri tokratni fotografski razstavi (ZA)BRISANI iz serije *Dolgočasje s kavča* so izbrana dela, ki so bila, kot narekuje sam naslov serije, fotografirana s kavča med gledanjem televizijskega zaslona.

Nahajamo se v pokrajinah brez imen in koordinacij, naši usmerjeni pogledi na fotografije pridobijo strukturo pogleda, ki ga poznamo iz naših sanj in nočnih mor. Pomislimo na naš vizualni pogled, ko sanjamo naše sanje. Sestavljen je iz zabrisanih krajev in nejasnih podob, kraji in mesta se zlivajo in stapljajo hkrati, nastajajo, nas predstavljajo, ugrabijo ali osvobajajo.

Čeprav so naše slike iz sanj mnogokrat nejasne, nam je pa občutek ob podoživljanju teh sanj vedno precej jase. Tudi če se ne spomnimo, kaj natančno smo sanjali, vemo, kako smo se ob tem počutili. Občutenje narekuje utrip, posledično kreacijo podob in določeno zvrst sanj, ki jih sanjamo. Prav tako je pri fotografijah Nataše Kos občutek tisti, ki nas ne vara in nam narekuje razpoloženje, ko nam je neprijetno, tuje, temačno in strašljivo hkrati. Čeprav ne razpoznamo pri vseh fotografijah čistih podob, nas občutek nelagodja ne vara.

Fotografije so namensko fotografirane nefokusirano in s tem zajete skozi objektiv, v nekaterih primerih celo do nerazpoznavnega. Odtujenost fotografije postane s tem še večja. Nastane fotografija, ki ustvari drugačen svet, svet, ki je samotni, morbidni, tuj in znatno neprijeten. Fotografije fotografinja računalniško obdela in jim doda sloj filtra, ki deluje kot prevleka nečesa, kar je šlo skozi čas, na katerem je viden videz starega, utrujenega, pozabljenega in zbledelga.

Dve sorodni predstavi si lahko prikličemo v misli, če primerjamo oksidacijo bronca, ki se zgodi npr. pri kipih, pri čemer kipi dobijo skozi čas poseben videz, ki ga ustvari sloj, patina ali premaz, in filter, ki ga fotografinja umesti na svoja dela.

Nataša Kos
(ZA)BRISANI
4. 7.–3. 8. 2024

artKIT, Glavni trg 14, Maribor
Odpiralni čas: od torika do petka od 15. do 19. ure, v soboto od 10. do 13. ure

Material se skozi čas počasi, a trajno uničuje. V prvem primeru lahko govorimo o kipih kot materialu, ki se skozi čas uničuje, v drugem primeru pa fotografija sicer deluje, kot da ima filter zastarele prevleke, patino, položeno čez sebe, pa vseeno ni sama fotografija, ki se uničuje skozi proces bivanja, temveč človek, ki sam sebe počasi, a trajno uničuje z načinom življenja, nenadzorovanega digitalnega konsuma in podob, ki jih zasvojeno srka in pije skozi zaslone.

Ob pogledu na celoto izbranih razstavljenih fotografskih del, razen nekaj izjem, deluje celota kot utrinek več zamrznjenih trenutkov, v katerih so ujete podobe, ki prihajajo po naših zaslonih v naše domove. Govorimo le o nekaj trenutkih, ujetih skozi objektiv in postavljenih v prostor galerijskega mikroskopa, kjer lahko zelo natančno vidimo v polni sliki, s kakšnimi podobami se lahko človeška družba nevede obda in obdaja. Potencirani izbor srhljivih podob in zamaknjenih silhuet, premazanih s slojem morbidnosti, le še okrepi vidno in šokantno nevednost človeške družbe in njenega delovanja.

Kje je družabnost? Kje so živi pogovori, dialogi, smeh, objemi, skupne igre, stiki in dotiki ljudi, ples in prijateljstva?

Močan kontrast in kontrapol se zgodi ob pogledu na delo, ki prikazuje jato vran. Ko ugledamo ta prizor, se v nas instinktivno umestita takojšnje udobje in toplina ter izpodrine občutje utesnjenosti in nelagodja, ki ga vzbujajo ostala dela. Ponovno, občutek je tisti, ki nas ne vara.

Velik odstotek družbe v svoji nevedni zasvojenosti živi v na videz realni realnosti, v prosojni zamaknjenosti, izolaciji in osamljenosti, ob lažnem občutku, da smo povezani z vsem svetom.

Morda premoremo še kaj več, kar nas lahko povezuje, kot pa le brezžični internet, televizija in pametni telefoni.

Na drugi strani zaslonskega ekrana biva neizpolnjena, neizživeta življenjska sila, ki čaka, da se jo ugleda, na drugi strani, onkraj zaslona, čaka življenje.

Nekoč smo gledali v svet z lastnimi očmi. Danes nas pri neštetem izboru programov, reklam, novic, radijskih oddaj, filmov, serij, risanih filmov, itd. naseljujejo in zasipavajo naše domove in oči neštete podobe, slike, prizori, ideje, vplivi, občutja, filtri in tudi glasba, ki na žalost izpolnjuje le še ozaden filter v večini primerov. V naš svet je usmerjenih nešteto tujih oči. Naše lastne oči vedno redkeje kreirajo svojstvene domišljajske svetove. Zunanji svet nam podaja že vnaprej narejene podobe in smernice.

Kar nam je odvzeto, je življenje samo, ki ga ljudje le gledajo in opazujejo, a ga ne živijo. In v primeru fotografskih del Nataše Kos so nam še kako veliki opomniki, v kako srhljive in morbidne dimenzije nas zaslepljenost, dolgočasje in zasvojenost zaslonov lahko pripeljejo.

Treba je opominjati na življenje. Treba je opominjati in spominjati, da se življenja ne gleda, ampak da se življenje živi.

– Nina Šardi

BIOGRAFIJA

Nataša Kos (1971, Murska Sobota) je fotografinja, ki se je leta 2012 začela s fotografijo ukvarjati povsem naključno. S svojimi fotografijami sodeluje na foto natečajih doma in v tujini, fotografije pa razstavlja tudi na povabilo galerij v Sloveniji in tujini. Tematike njenih opusov izražajo pogled na tisto, kar se skriva izza vsakdanjih stvari in z razbiranjem in interpretiranjem vsakdanjih stvari tako v njenih fotografijah postanejo povsem nevsakdanje. Tisto, kar postane na njenih fotografijah razkrito, ni nič spokojnega, saj gre pri njenem delu za zelo osebno in izvirno metaforo človeške osamljenosti in izoliranosti, ki je še dodatno ujeta v tragičen okvir doma in prostega časa. Stvari ne olepšuje, niti jih ne dokumentira. Govori z umetniškim jezikom osamljenosti in morda celo morbidnosti, vendar pa smisel njene fotografske govornice ni isto, kot govornica sama. Končni smoter te govornice v sebi premore pomemben pomenski zasuk. Smisel fotografij je namreč tisto, česar na njenih fotografijah neposredno ne najdemo, to pa je afirmacija življenju in medčloveški komunikaciji.

Aprila leta 2016 je bila s serijo fotografij z naslovom *Kaj ti je deklica?* predstavljena v eni izmed vodilnih svetovnih revij s področja fotografije v reviji *Digital Camera* (za področje Velike Britanije), kakor tudi v reviji *Digital Camera World* (US Edition). Njene fotografije so bile predstavljene tudi v drugih tiskanih revijah: *Friendly Magazine NTWK*, *JULIET art magazine* (Italija), časopis *Delo* in v več spletnih fotografskih revijah, objavljene pa so tudi v različnih brošurah in zloženkah. Živi in dela v Murski Soboti.